ARUBA VANDAAG

Mike de Meza tussen Twee Machten: Parlementariër én Beleidmaker?

Na een langdurig proces heeft de AVP-partij uiteindelijk de heer Rene 'Baba' Herdé aangesteld als minister van Infrastructuur, Energie en Milieu in het AVP-Futuro Kabinet. De uitspraken van de kersverse minister na zijn eerste Ministerraad hebben echter zorgen gewekt over de scheiding der machten, een fundamentele pijler van onze democratie.

Zoals bekend was het aanvankelijke plan van de AVP om parlementariër Mike de Meza te benoemen als minister van Infrastructuur, Energie en Telecommunicatie. De Meza slaagde echter niet voor het screeningsproces en nadat dit proces vertraging opliep, liet voormalig premier Mike Eman uiteindelijk weten dat er een andere persoon zou worden voorgedragen. De heer Herdé doorliep de screening succesvol en werd benoemd als de zevende en laatste minister van het AVP-Futuro Kabinet.

Slechts één dag na zijn beëdiging door de Gouverneur woonde minister Gervais Rene Herdé zijn eerste Ministerraad bij, vlak voor het reces. Na 35 jaar actieve betrokkenheid in de Arubaanse politiek maakte 'Baba' Herdé voor het eerst deel uit van de Ministerraad. Volgens een persbericht van de regering bracht hij "een schat aan ervaring mee aan tafel."

"Zijn brede ervaring als voormalig parlementariër namens de AVP-fractie op diverse terreinen zal dienen als leidraad voor minister Herdé," aldus het persbericht. "In het verleden maakte Herdé deel uit van het team van verschillende ministeries, maar hij nam nooit uitvoerende beslissingen die het leven van burgers konden beïnvloeden. Nu hij deel uitmaakt van de Ministerraad voelt Herdé het gewicht van de verantwoordelijkheid, waarbij hij zich bezighoudt met persoonlijke kwesties van mensen die afhankelijk zijn van besluiten van één of meerdere ministers ten behoeve van het algemeen welzijn en van ambtenaren, evenals het algemene beheer van zijn ministerie, zoals het beheer van infrastructuur of energie."

Volgens het persbericht benadrukte minister Herdé dat hij de materie goed begrijpt en brede kennis bezit, maar dat dit hem nog geen expert maakt op deze gebieden. Hij gaf aan zeker advies te zullen inwinnen bij gespecialiseerde experts op de verschillende vakgebieden.

Is Mike de Meza betrokken bij het beleid?

Wat bijzonder controversieel blijft, zijn de opmerkingen van zowel minister Herdé als premier Eman, waaruit blijkt dat parlementariër Mike de Meza betrokken zou zijn bij het beleid van het ministerie. Tijdens een persconferentie in de Ministerraadzaal eerder deze week zei minister Herdé dat hij van plan is om het energiebeleid direct op te pakken in de uitvoeringsfase. "We moeten het nu oppakken, want we hebben bijvoorbeeld zeven jaar verloren in de transitie van traditionele fossiele energie naar hernieuwbare energie. Die richting gaat de hele wereld op, zodat we een duurzame economie, gemeenschap en milieu kunnen hebben," verklaarde hij.

Maar het volgende deel van zijn uitspraak trok veel aandacht: "Dat betekent dat we samen met de experts die het plan hebben opgesteld – met experts van collega Mike de Meza – snel aan tafel gaan zitten om de plannen uit te voeren. Nu is het geen tijd meer om te plannen. De plannen liggen er; het is nu tijd om ze uit te voeren."

Ook in het persbericht van de regering over Herdé's eerste Ministerraad wordt vermeld dat "samen met de expertise van degenen die het plan hebben opgesteld, zoals ingenieur Mike de Meza en zijn team, begonnen zal worden met de uitvoering van het nieuwe beleid."

Dit doet vermoeden dat parlementariër Mike de Meza actief betrokken zal zijn bij het delen van zijn expertise in de uitvoering van het energiebeleid.

Al vóór de benoeming van minister Herdé gaf voormalig premier Eman aan dat De Meza betrokken was bij het beleid van de portefeuille Infrastructuur en Energie, die voorlopig onder minister Arthur Dowers viel. Aan het begin van de maand zei Eman, bij het aankondigen dat er een vervanger voor De Meza gezocht zou worden, tegen de lokale pers dat hij "voortdurend overleg heeft gevoerd [met De Meza] over wat er moest gebeuren op het terrein waar hij veel extra werk heeft verricht. Minister Dowers is in contact met hem over de ideeën die hij heeft over de verschillende portefeuilles, en nu we de volgende stap zetten om het gat in de portefeuille op te vullen, volgen we dat pad."

Deze uitspraken van zowel Eman als Herdé hebben tot grote bezorgdheid geleid in de lokale gemeenschap, omdat ze lijken te wijzen op een schending van democratische principes die verankerd zijn in de Arubaanse grondwet.

Parlementariër mag niet betrokken zijn bij een ministerie

Het kernprobleem is dat de heer Mike de Meza momenteel is beëdigd als parlementariër. Volgens artikel III.7 van de Arubaanse Grondwet is het een parlementariër verboden om een overheidsfunctie te bekleden. Dit is het principe van de trias politica: de scheiding tussen de wetgevende (Parlement), uitvoerende (Regering) en rechterlijke (Hof) machten. Deze drie machten moeten gescheiden en onafhankelijk van elkaar opereren.

Als parlementariër is het de taak van De Meza om het werk van de regering te controleren. Als toezichthouder op de regering kan hij logischerwijs niet tegelijkertijd belast zijn met de taken die hij geacht wordt te controleren. Dit is niet alleen onlogisch, maar raakt aan een fundamenteel democratisch beginsel dat is verankerd in de Arubaanse Grondwet.

Zoals vermeld, luidt artikel III.7 van de Grondwet als volgt:
"1. De leden van de Staten kunnen niet tegelijk zijn:
a. Gouverneur;
b. vervanger van de Gouverneur;
c. lid van de Raad van Advies;
d. lid van de Algemene Rekenkamer;
e. minister;
f. Gevolmachtigde Minister;
g. actief dienend ambtenaar;
h. lid van de rechterlijke macht;
i. procureur generaal of advocaat generaal bij het Gemeenschappelijk Hof van Justitie.
2. De landsverordening kan ten aanzien van andere openbare betrekkingen bepalen, dat zij niet gelijktijdig met het lidmaatschap van de Staten kunnen worden uitgeoefend.
3. De Staten kunnen een zodanige ontwerp landsverordening niet goedkeuren of niet besluiten tot voordracht van een zodanige ontwerp landsverordening dan met twee derden der uitgebrachte stemmen."

Dit artikel verbiedt expliciet dat parlementariërs tegelijkertijd een functie in de uitvoerende of rechterlijke macht vervullen. Dit betekent dat zij niet kunnen fungeren, zelfs niet als adviseur, binnen de Arubaanse regering.

Het is niet alleen in strijd met de Grondwet, maar ondermijnt ook de integriteit van zowel de regering als het parlement, doordat het een gebrek aan respect toont voor de grondwet en tegelijkertijd het vertrouwen in de controlerende rol van het parlement ondermijnt. Hoe kan een parlementariër zijn eigen beleid controleren?

Tijdelijke minister

Niet alleen de betrokkenheid van parlementariër De Meza bij het beleid van een ministerie baart zorgen. Ook de uitspraken van de regering dat de benoeming van de minister "tijdelijk" zou zijn, zijn niet in overeenstemming met de Arubaanse Grondwet en bevorderen instabiliteit binnen het bestuur.

Zoals Bon Dia Aruba eerder heeft gepubliceerd, verandert het toekennen van het label 'voorlopig' aan een minister niets aan zijn of haar juridische status. De betrokkene is volledig minister met alle verantwoordelijkheden en bevoegdheden van het ambt zoals omschreven in onze Grondwet. Er bestaat geen categorie van 'tijdelijke' minister, en de Grondwet erkent geen termen als ad interim, interin of voorlopig.
Het aspect van 'tijdelijk' of 'voorlopig' kan hoogstens het resultaat zijn van een interne politieke afspraak binnen de partij, zoals lijkt te blijken uit de verklaringen van de voormalige premier. Dat is mogelijk – politieke afspraken kunnen intern gemaakt worden – maar deze worden niet opgenomen in officiële benoemingsdocumenten. Degene die wordt benoemd en beëdigd, is minister, punt.

Aangezien er geen duidelijkheid bestaat over hoe lang de situatie rondom Mike de Meza zal voortduren, is het ook niet duidelijk hoelang Herdé daadwerkelijk als minister zal blijven. De voormalige premier heeft geen termijn genoemd waarna Herdé definitief minister zou worden en De Meza definitief uitgesloten. In de situatie van Herdé lijkt hij slechts het beleid van een parlementariër uit te voeren, en niet daadwerkelijk het werk van een minister te verrichten — iets dat uiterst zorgwekkend is.